

Jaarverslag Biografie Instituut 2018

Biografie Instituut

Jaarverslag 2018

Postadres

Biografie Instituut
Faculteit der Letteren
Postbus 716
9700 AS Groningen

Bezoekadres

Oude Boteringestraat 32
9712 GJ Groningen

Telefoon

050 363 5816/9069

www.biografieinstituut.nl
www.rug.nl/biografieinstituut

Biografie.Instituut@rug.nl

rijksuniversiteit
groningen

Jaarverslag Biografie Instituut
Rijksuniversiteit Groningen
2018

GRONINGEN UNIVERSITY PRESS

Inhoudsopgave

Inleiding	6
Biografie Instituut	
1.1 Medewerkers	7
1.2 Promovendi	7
1.3 Financiën	8
1.4 Subsidies	9
1.5 Website en nieuwsbrief	9
1.6 Biography Studies	10
Projecten	
2.1 Promotieprojecten	11
2.2 Afgeronde promotieprojecten	21
2.3 Digitaliseringsprojecten	30
2.4 Conferentie <i>Different Lives</i>	31
2.5 Publicaties	35
Wetenschappelijke publicaties	35
Vakpublicaties	36
Lezingen en wetenschappelijke activiteiten	38
Onderwijs en samenwerkingsverbanden	
3.1 Onderwijs	43
3.2 Biografisch Portaal	43

Inleiding

Per 1 september 2004 is aan de Rijksuniversiteit Groningen het Biografie Instituut gevestigd. Dit jaarverslag biedt een overzicht van de voornaamste activiteiten, ontwikkelingen en werkzaamheden van het Biografie Instituut in het kalenderjaar 2018.

Het Biografie Instituut is verbonden aan de Faculteit der Letteren. De vestiging van het instituut werd financieel mede mogelijk gemaakt door Stichting Democratie en Media (SDM). Het Biografie Instituut voert een strikt autonoom beleid.

De doelstellingen van het Biografie Instituut zijn:

- infrastructuur en inhoudelijke ondersteuning bieden aan academici die biografisch onderzoek doen,
- het stimuleren en ontwikkelen van theorievorming rond de biografie als wetenschappelijk genre in internationaal verband.

In het kader van de theorievorming over de biografie wordt de uitgave nagestreefd van biografieën, congresbundels en wetenschappelijke artikelen. Hiertoe is sinds 1 maart 2007 een bijzondere leerstoel ingesteld, die op 1 maart 2012 is omgezet in een gewone leerstoel. Tevens is per die datum de leerstoelgroep Geschiedenis en Theorie van de Biografie in het leven geroepen (www.rug.nl/staff/departments/17946).

Behalve promovendi worden op het Biografie Instituut ook Masterstudenten begeleid, die binnen het onderzoeksdomein een afstudeerscriptie schrijven of een onderzoekscollege volgen. Vanuit het instituut wordt jaarlijks het Mastercollege 'Biografie en geschiedenis' aangeboden. Dit onderzoekscollege staat ook open voor 'contractstudenten'.

Binnen het thema journalistiek, uitgeverij en sociaaldemocratie doen medewerkers van het instituut de komende jaren onderzoek op diverse niveaus: naar bronnen, naar narratieve vormen en naar sociaal-culturele context. Daarnaast worden andere domeinen geëxploreerd, zoals kunst, ondernemerschap, onderwijs, politiek, religie en techniek.

1.1 Medewerkers

- Prof.dr. J.W. Renders, directeur, heeft de dagelijkse leiding van het instituut.
- I.L. Hengeveld, coördinator, is belast met de coördinatie van het instituut.
- C.H. Hietland MA, promovendus (0,9 fte), per 1 april 2014 aangesteld om de biografie van André van der Louw te schrijven.
- D. Veltman MA, promovendus (1 fte), per 1 september 2016 aangesteld om de biografie van Felix De Boeck te schrijven.

1.2 Promovendi

Het Biografie Instituut begeleidde in het jaar 2017 in totaal elf promovendi. Twee van deze promovendi zijn medewerkers van het instituut en negen zijn buitenpromovendi.

- Chris Hietland schrijft de biografie van André van der Louw; begeleidingscommissie: prof.dr. J.W. Renders, prof.dr. P. van de Laar en prof.dr. G. Voerman.
- David Veltman schrijft de biografie van Felix De Boeck; begeleidingscommissie: prof.dr. J.W. Renders, prof.dr. J. Tollebeek, drs. S.A.J. van Faassen en S. Servellón MA.

Buitenpromovendi

- Richard Hoving schrijft de biografie van Joseph Kotälla;
begeleidingscommissie: prof.dr. J.W. Renders, dr. H. Piersma en em. prof.dr. J.C.H. Blom.
- Roelie Zwikker schrijft de biografie van Vincent Willem van Gogh;
begeleidingscommissie: prof.dr. J.W. Renders.
- Gerben Wynia schrijft de biografie van C.O. Jellema;
begeleidingscommissie: prof.dr. G.J. Dorleijn en prof.dr. J.W. Renders.
- Co Strootman schrijft de biografie van P.J. Bouman;
begeleidingscommissie: prof.dr. K. van Berkel en prof.dr. J.W. Renders.
- Chris Gevers schrijft de biografie van Petrus Tammens;
begeleidingscommissie: prof.dr. J.W. Renders en prof.dr. D.F.J. Bosscher.
- Coen Brummer schrijft de biografie van Samuel van Houten;
begeleidingscommissie: prof.dr. J.W. Renders en prof.dr. G. Voerman.
- Jacqueline van Paaschen schrijft de biografie van Marie Tak van Poortvliet; begeleidingscommissie: prof.dr. J.W. Renders.
- Antoon Ott schrijft de biografie van Nanne Ottema;
begeleidingscommissie: prof.dr. J.W. Renders en prof.dr. G. Jensma;
- Ad van Liempt schrijft de biografie van Albert Gemmeker;
begeleidingscommissie: prof.dr. J.W. Renders en prof. dr. D.F.J. Bosscher.

Extern onderzoeker

- Dr. J.F. Meijer schrijft de biografie van Paul Rijkens.

1.3 Financiën

Het Biografie Instituut wordt bij besluit van het faculteitsbestuur binnen de RUG financieel projectmatig behandeld. Dat wil zeggen: externe financiële middelen worden geworven ten behoeve van de bekostiging van congressen, symposia en congresbundels. Het bestaan van het instituut zelf

werd, behalve door het Instituut voor Cultuurwetenschappelijk Onderzoek Groningen mede ondersteund door Stichting Democratie en Media.

Andere projecten werden financieel gesteund door de volgende subsidiegevers.

1.4 Subsidies

Gemeente Rotterdam (biografie Van der Louw)

NOS (biografie Van der Louw)

NPO (biografie Van der Louw)

VARA (biografie Van der Louw)

Onderzoekschool RUG (biografie Van der Louw en De Boeck)

SDM (Biografie Instituut en biografie Van der Louw)

SNS Reaal (biografie Van der Louw)

Stichting Felix De Boeck (biografie Felix De Boeck)

NWO (biografie Jellema)

1.5 Website en Nieuwsbrief

Het Biografie Instituut heeft een tweetalige website (Nederlands en Engels): www.rug.nl/BiografieInstituut, ook bereikbaar via www.BiografieInstituut.nl. Op deze site is informatie te vinden over de doelstellingen en het onderzoeksterrein van het instituut, alsmede informatie over lopende projecten en congressen. De site bevat een nieuwsrubriek die doorlopend wordt geactualiseerd.

Op de site staan bovendien door het instituut geëntameerde digitale bestanden. Ook wordt het Nationaal Pseudoniemen Archief (NPA) op de site bijgehouden. Voorts is er een uitgebreide lijst met aan biografie gerelateerde links gemaakt, en kan men via de site contact opnemen met het instituut en zijn medewerkers.

De website van het Biografie Instituut werd al direct vanaf oprichting het meest bezocht van alle onderzoeksites van de Faculteit der Letteren. De website is dit jaar ruim 31.000 keer bezocht.

Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden om op de hoogte gehouden te worden van activiteiten van het instituut door middel van een nieuwsbrief die per email wordt verspreid. Momenteel wordt de nieuwsbrief aan ruim

800 personen verstuurd. Dit kalenderjaar werden vier digitale nieuwsbrieven verstuurd.

1.6 Biography Studies (Brill)

Arthur Eaton, MA zal zijn proefschrift publiceren in de reeks Biography Studies, die uitgegeven wordt door Brill. Het proefschrift, dat Eaton schrijft aan de University College London, zal gaan over de rol van psychoanalyse in de biografische geschiedschrijving.

Medewerkers van het Biografie Instituut op de jaarlijkse terugkomdag, 27 juni 2018

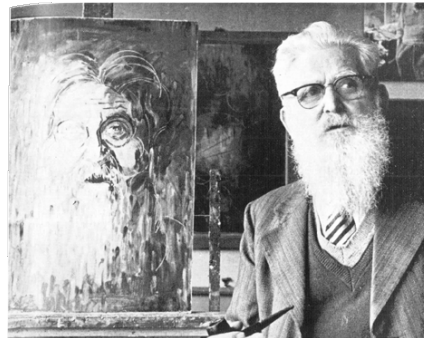
Projecten

2.1 Biografieprojecten

Een van de voornaamste doelstellingen, het begeleiden van biografen, kreeg in 2018 zijn beslag door de begeleiding van onder anderen Coen Brummer (Samuel van Houten), Jonne Harmsma (Jelle Zijlstra), Chris Gevers (Petrus Tammens), Chris Hietland (André van der Louw), Richard Hoving (Joseph Kotälla), Co Strootman (P.J. Bouman), David Veltman (Felix de Boeck) en Gerben Wynia (C.O. Jellema).

Felix De Boeck

De kunstenaar Felix De Boeck (1898-1995) woonde en werkte gedurende zijn hele leven op zijn boerderij in Drogenbos, nabij Brussel. Hij wilde graag gezien worden als de schilder die boert om in zijn levensonderhoud te voorzien – en niet als de romantische schilderende boer. Om die reden kon hij alleen op zondag aan zijn schilderijen werken. In egodocumenten, tijdschriftbijdragen en vraaggesprekken schildert hij zich af als de eenling, die zich niet rekende tot een bepaalde groep of kunststroming, en die zijn werk het liefst tentoongesteld wilde zien in solo-exposities.

De Boecks werk ontwikkelde zich gedurende zijn hele leven in de richting van een grotere abstractie. In het begin van zijn artistieke carrière was hij nog vooral beïnvloed door stromingen als het fauvisme, kubisme en futurisme. Maar in dit vroege werk is ook een religieuze inslag en belangstelling voor de natuur terug te vinden. Hij koos dus niet alleen voor een fysieke afstand van de grote kunstcentra van zijn tijd, zoals Parijs of Antwerpen. Ook inhoudelijk probeerde hij een nieuwe invulling te geven aan het modernistische kunstklimaat van zijn tijd, dat het ‘natuurlijke’ in de kunst of de religieuze beleving steeds meer begon af te wijzen.

In de biografie zal het spanningsveld aan bod komen die De Boecks keuze voor het boerenleven teweeg bracht in het cultureel-maatschappelijk debat van zijn tijd. Hoe mengde hij zich in discussies over het

modernistische kunstenaarschap? Hoe waren de verschrikkingen van de Eerste en Tweede Wereldoorlog van invloed op zijn ideeën over het kunstenaarschap? Welke positie nam De Boeck in in de groep rond de kunsttijdschriften *7 Arts* en *Het Overzicht*? En hoe verging het hem tijdens zijn zelfverkozen retraite na de dood van zijn ouders, broer en kinderen? Hoe heeft dit kluizenaarschap bijgedragen aan de mythevorming rond de persoon van De Boeck?

Het onderzoek is van belang voor de kennis van de geschiedenis van de modernistische kunst in België. Ontwikkelde deze zich vooral vanuit de grote steden, waar vele avant-garde groeperingen voor vernieuwing in de kunst zorgden, of valt er zoiets als een ‘arcadisch modernisme’ in de Belgische 20^e eeuwse kunst aan te wijzen?

P.J. Bouman

Pieter Jan Bouman (1902-1977) nam op dertigjarige leeftijd een taak op zich: ‘het geestelijk leiding geven in een ontwrichte tijd’. Daartoe schreef hij boeken waarmee hij in de jaren vijftig de bekendste en meest gelezen historicus werd. In Boumans boeken staat de mens met zijn persoonlijke lotgevallen en beleving van de geschiedenis centraal. Zijn *Revolutie der eenzamen* (1953) werd een bestseller met vierendertig drukken en werd in acht talen vertaald. Bouman, vanaf 1946

hoogleraar sociologie in Groningen, was een veel gevraagd spreker en had een uitgebreid netwerk: journalisten, universitaire collega's in binnen- en buitenland, ondernemers, ministers en leden van het Koninklijk Huis.

Historici waren niet blij met het werk van Bouman. Zijn zogeheten ‘vrije boeken’ werden stevig bekritiseerd en verguisd. De publicaties zouden onwetenschappelijk broddelwerk zijn. Bouman vond daarentegen dat zijn ‘vrije’ boeken niet als wetenschappelijk mochten worden beoordeeld maar daarom nog wel voldeden aan de hoogste eisen.

Binnen de sociologie kwam Bouman met zijn cultuursociologische opvattingen eveneens in een lastige positie terecht. Toen hij in Groningen

begon bracht hij voor sociologie zijn eigen handboek mee. Vele generaties sociologiestudenten zijn daarmee opgeleid. Maar toen vanaf het begin van de jaren vijftig de zogeheten ‘moderne’ sociologie ging domineren werden opvattingen, zoals Boumans klassieke cultuursociologische concept, als irrelevant gezien.

Bouman koesterde een wantrouwen tegen de wetenschap en wilde de titel professor liever niet gebruiken. Bij zijn afscheid in 1968 weigerde hij om in toga geportretteerd te worden. Twintig jaar later herstelde de universiteit deze omissie. Het symboliseert de strijd die Bouman vrijwel zijn gehele leven voerde met de wetenschap. In het domein van de wetenschap wilde hij zich niet thuis voelen, het was voor hem de perfecte plek om niet op zijn plaats te zijn. Nog niet eerder is Boumans strijd met de wetenschap en de oorzaak van zijn populariteit in een volledig biografische benadering onderzocht. De biografie laat een vrijwel onbekende Bouman zien: het obsessionele werken aan zijn levensproject en zijn drijfveren daartoe, zijn strijd tegen de wetenschap die hij tegelijkertijd diende. De biografie toont Bouman als de zelfbenoemde cultuurdrager die soms een verkeerde afslag nam, maar vooral succes en faam verwierf.

Vincent Willem van Gogh

Binnen het Van Gogh Museum wordt in eerste instantie uitgebreid onderzoek gedaan naar de kunstenaar Vincent van Gogh en zijn tijdgenoten. Meer specifieke aandacht voor diens in 1978 overleden neef, de oprichter van het Van Gogh Museum, bleef tot nu toe op de achtergrond. De geplande biografie zal inzicht geven in het leven en de loopbaan van deze man, die vastbesloten was de collectie van Vincent en Theo van Gogh in stand te houden en toegankelijk te maken voor het publiek.

Vincent Willem van Gogh werd op 31 januari 1890 in Parijs geboren als zoon van Theo van Gogh (1857-1891) en Jo Bonger (1862-1925). Zij vernoemden hun enig kind naar Theo's broer, de kunstenaar Vincent van Gogh (1853-1890). Na het vroegtijdig overlijden van Theo in 1891 ging de

collectie tekeningen, schilderijen en brieven van Van Gogh, alsmede de werken van tijdgenoten die Vincent en Theo hadden verzameld, over in handen van Jo. Toen zij in 1925 overleed, erfde haar zoon de collectie.

Van Gogh was een veelzijdig en ondernemend persoon. In de periode 1907-1914 studeerde hij werktuigkunde aan de Universiteit van Delft. Nadat hij in januari 1915 trouwde met Josina Wibaut, woonde en werkte hij als ingenieur in Frankrijk, de Verenigde Staten en Japan. Begin 1920 keerde het echtpaar terug naar Nederland. Samen met oud-studiegenoot Ernst Hijmans begon Van Gogh in Amsterdam een organisatie-advies bureau, een van de eerste in Nederland.

Na 1945 richtte Van Gogh zijn aandacht steeds meer op het bestuderen en bekend maken van zijn beroemde oom. Hij vond het belangrijk dat de verzameling ook na zijn overlijden bijeen zou blijven en daarom bracht hij die op initiatief van de staat in 1962 onder in de speciaal daarvoor opgerichte Vincent van Gogh Stichting. Op 3 juni 1973 opende het Rijksmuseum Vincent van Gogh de deuren voor het publiek. Tot kort voor zijn overlijden op 28 januari 1978 was Van Gogh vrijwel dagelijks in het museum te vinden en zette hij zich in voor alles wat met Vincent, Theo en het museum te maken had.

C.O. Jellema

C.O. Jellema (1936-2003) studeerde theologie en Duits, en doceerde Duitse literatuur aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij was een gerespecteerd dichter: zijn werk is vertaald in het Engels, Duits en Frans. Hij nam deel aan Poetry International, zat in literaire jury's en besturen, en recenseerde jarenlang literatuur voor verschillende dagbladen. Daarnaast was hij actief als essayist en vertaler. Bij dit onderzoek staan twee invalshoeken centraal: het spanningsveld rond de autonomie van de literatuur en de rol van de homoseksualiteit in de constructie van Jellema's persoonlijke en poëtische identiteit.

Op het punt van de autonomie zal een aantal samenhangende vragen het onderzoek sturen. Bijvoorbeeld: hoe verliep het moeizaam verkrijgen van literaire erkenning? Jellema's werk en poëtische opvattingen sloten niet of slechts ten dele aan bij werk en opvattingen van dan beeldbepalende dichters en leidende critici. Daarom is het interessant om na te gaan welke ontwikkeling zijn literaire werk en literatuuropvatting hebben doorgemaakt. Hierbij is aandacht voor het werk van door hem vertaalde Duitse mystici van belang. Vanaf zijn debuut in 1961 is in zijn werk namelijk een religieuze thematiek aanwezig. Wat betekende die aandacht voor deze thematiek in een tijd waarin het ongebruikelijk was religieus-metafysische kwesties aan de orde te stellen?

Homoseksualiteit maakte in de tweede helft van de twintigste eeuw een belangrijke ontwikkeling door van taboe naar maatschappelijke acceptatie. Vragen hierbij zijn: hoe verliep Jellema's aanvaarding van zijn homoseksualiteit? Welke betekenis had de ontmoeting op zesjarige leeftijd met een Duitse soldaat – een vroege inwijding in de homo-erotiek – voor zijn leven en werk? In hoeverre is de erotiek in zijn poëzie homo-erotisch? Hoe verhoudt zich een en ander tot de kenmerken van leven en werk van andere auteurs uit dezelfde periode, waarin homoseksualiteit en homo-emanipatie volop in de belangstelling stonden?

Schrijven was voor Jellema een zoeken naar een identiteit, een bevestiging van eigenwaarde. Tot de factoren die hierbij bepalend zijn geweest behoren onder meer de anderhalf jaar dat hij als jonge jongen moest kuren in verband met tuberculose, de worsteling met zijn homoseksualiteit, de standbewuste opvoeding en zijn afgebroken theologiestudie. De gekozen methodiek maakt het mogelijk deze en andere factoren nader te onderzoeken en boven het particuliere uit te tillen, zodat uitspraken gedaan kunnen worden over het literaire en cultuur-maatschappelijke klimaat waarin Jellema werkte.

Joseph Kotälla

Een 'mensch-duivel', noemde de voormalige verzetskrant *Het Parool* hem kort na de oorlog. De krant deed in november 1945 verslag van het opgraven van de slachtoffers van Joseph Kotälla in de omgeving van het Duitse concentratie-kamp Amersfoort. De kleine SS'er gedroeg zich in de

oorlogsjaren als plaatsvervangend kampcommandant uiterst wreed en gaf leiding aan meerdere vuurpelotons. De krant stelde dat Kotälla ‘zijn hoogste genot vond in het aanschouwen van in pijn gekromde lichamen en de doodangst in de ogen van de stervenden’.

Dit onderzoek brengt gedetailleerd Kotälla’s problematische jeugd in kaart in het door etnische conflicten gedomineerde Opper-Silezië. Zijn carrière in het Duitse leger die volgde na de Duitse inval in Polen, wordt nauwgezet beschreven.

Na een korte periode aan het Oostfront werd hij overgeplaatst naar Nederland. Zijn werk in Kamp Amersfoort vormt een belangrijk bestanddeel van dit onderzoek. Nagegaan wordt in hoeverre Kotälla met zijn wrede optreden in het concentratiekamp een uitzondering was, in vergelijking met andere kampbewakers. Door onderzoek te doen naar deze plaatsvervangend commandant wordt een niet eerder gehanteerd deelnemersperspectief geboden op het beruchte kamp in Amersfoort, namelijk dat van de ‘daders’. Op basis van niet eerder geraadpleegde bronnen en getuigenissen wordt ook duidelijk welk beeld Kotälla van zichzelf had.

De naoorlogse berechting van Joseph Kotälla en de slepende discussie over zijn mogelijk vervroegde vrijlating (Drie van Breda) zijn tot op heden onderzocht vanuit de politieke en maatschappelijke discussie over hoe om te gaan met oorlogsmisdadigers. Dit onderzoek daarentegen richt zich in de eerste plaats op de achtergronden, motieven en interpretaties van Kotälla.

André van der Louw

André van der Louw (1933-2005) had een veelzijdige carrière. Hij was actief als journalist, PvdA-politicus en bestuurder. Als journalist werkte hij bij onder meer voor de VARA en voor *Hitweek*. Eind jaren zestig verwierf Van der Louw landelijke bekendheid als leidend figuur van Nieuw Links, een beweging die streefde naar verandering binnen de PvdA. In 1967 werd hij in het bestuur van de PvdA gekozen, vier jaar later was hij partijvoorzitter. In deze jaren ontwikkelde hij zich van een rebels partijlid

tot een professioneel politicus. In 1974 werd Van der Louw beëdigd als burgemeester van Rotterdam. Daar leek hij in zijn element. Toch nam hij in 1981 als minister van CRM plaats in het tweede kabinet-Van Agt. Na de snelle val van dit weinig succesvolle kabinet leek het er even op dat hij Den Uyl zou opvolgen als leider van de PvdA. In plaats daarvan verdween hij uit de Haagse politiek. Hij werd voorzitter van de KNVB (1986-1989) en de NOS (1994-1997). Begin jaren negentig streed Van der Louw, twintig jaar na het einde van Nieuw Links, nogmaals voor een andere koers van de PvdA. Ditmaal met weinig resultaat.

Dit biografisch onderzoek beoogt de persoonlijke achtergrond en de publieke werkzaamheden van Van der Louw met elkaar te verbinden en in een historisch perspectief te plaatsen. Dit zal naar verwachting licht werpen op de samenhang tussen de veelzijdige activiteiten van Van der Louw en inzicht geven in de ontwikkeling van zijn politieke opvattingen. Vier thema's staan in het onderzoek centraal: zijn journalistieke en culturele activiteiten, zijn rol binnen de PvdA, zijn politieke stijl en zijn (zelf)representatie. De biografie draagt onder meer bij aan de geschiedschrijving over de PvdA en de naoorlogse sociaal-democratie in Nederland en aan het onderzoek naar politieke cultuur in het algemeen.

Petrus Tammens

Petrus Tammens was 'verreweg de minst geliefde burgemeester van Groningen', schreef stadshistoricus Beno Hofman in zijn boekje over de mannen die de ambtsketen van de stad droegen. Waarschijnlijk was Tammens ook degene die het ambt, dat hij bekleedde van 1943 tot 1945, het minst had geambieerd. Nadat de bezetter de vooroorlogse burgervader P.W.J.H. Cort van der Linden uit zijn functie onthief, zocht de collaborerende Nationaal-Socialistische Beweging (NSB) lange tijd naar een geschikte opvolger. Meerdere

kandidaten vielen af, de meesten omdat zij een andere post aanvaardden. De keuze viel uiteindelijk op de landbouwer Tammens uit Ruigezand. Tot dan toe vervulde hij diverse bestuursfuncties in agrarische organisaties en assisteerde hij als bestuursraad de commissaris der provincie, zijn partijgenoot C.F. Staargaard. Tammens de functie in eerste instantie weigerde. De spoeling aan geschikte kandidaten was voor de NSB echter dun, waarna Tammens toegaf aan de druk die Anton Mussert persoonlijk op hem uitoefende. Begin 1943 vond met veel nationaal-socialistisch machtsvertoon de inhuldiging plaats.

Peter Romijn maakte in *Burgemeesters in oorlogstijd* een onderscheid tussen twee soorten NSB -burgemeesters. De ene groep wilde vooral bewijzen dat ook nationaal-socialisten goede burgervaders konden zijn. Sommigen van hen wisten in hun gemeente een zekere populariteit te verkrijgen. De andere groep bestond uit overtuigde nationaal-socialisten die het publieke ambt aangrepen om een politiek doel te bereiken. Tot deze groep behoorden veelal de haviken. Deze biografie zal aantonen dat Tammens behoorde tot de tweede categorie. Tammens is bovendien een figuur zoals die nog niet eerder in een Nederlandse biografie is bestudeerd: een combinatie van bestuurder, boer en NSB-politicus.

Nanne Ottema

Nanne Ottema, notaris, verzamelaar, kunsthistoricus, publicist, bestuurder, politicus, strijder voor natuur- en cultuurbehoud, museumstichter en filantroop, was voor Friesland en Nederland een belangrijke figuur, vooral op het gebied van roerend en onroerend cultureel erfgoed. Hij bouwde een grote kunstcollectie op (ca. 30.000 objecten), onder meer bestaande uit (Friese) kunst en kunstnijverheid en Aziatica, met een voorliefde voor Chinees porselein. Aan de hand van zijn collectie publiceerde hij in 1943 zijn door kenners over de hele wereld geroemde boek *Chineesche Ceramiek*. Ook bracht hij een grote, kwalitatief hoogwaardige bibliotheek bijeen. Zijn collectie, deels ondergebracht in het in 1917 door hem opgerichte Keramiekmuseum Princessehof, en zijn vermogen liet hij na aan de Ottema-Kingma Stichting.

Vandaag de dag is Nanne Ottema een onbekende figuur, wiens naam alleen door vakspecialisten wordt herkend en dan vooral in verband met het Keramiekmuseum Princessehof. Wat over Ottema werd geschreven is veelal terug te voeren op een nogal moraliserende, weinig evenwichtige biografie uit 1957 van J.J. Kalma. Los van de vraag of de negatieve teneur in de biografie juist is, valt op dat juist de verdiensten van Ottema naar de achtergrond zijn verdrongen. Ook bleven activiteiten op andere terreinen vrijwel onbenoemd.

In dit nieuwe onderzoek wordt het beeld van Nanne Ottema bijgesteld. Dat gebeurt door te bekijken of de negatieve karakterschets klopt en ook door Ottema's bezigheden te onderzoeken die tot nu toe onderbelicht zijn gebleven. Hij was een veelzijdige en actieve persoonlijkheid, die in een tijdsgewricht waarin de samenleving ingrijpend veranderde, een belangrijk stempel heeft gedrukt op het culturele leven in Friesland tijdens de eerste helft van de twintigste eeuw. Hij was maatschappelijk sterk gedreven om het welzijn van Friesland en Leeuwarden te bevorderen. Wat waren zijn drijfveren hiervoor? Wilde hij op de gebieden die zijn belangstelling hadden inderdaad de wereld verbeteren? Of hoopte hij hiermee aanzien te verwerven?

Ottema had het maatschappelijk gezien weliswaar ver geschopt, maar hij verliet de middelbare school zonder diploma. Op kunstgebied was hij een autodidact. Deze biografie spitst zich toe op de angst van Ottema om als dilettant te worden gezien en wat hij deed om deze beeldvorming te vermijden. Kijkend naar de verzamelactiviteiten van Ottema en zijn vele publicaties, spreekt daaruit een enorme geldingsdrang. Was dat genoeg om te bewijzen dat hij meer was dan een amateur die uit liefhebberij met kunst bezig was?

Albert Gemmeker

Hij zorgde dat de deportatie van 80.000 joden rimpelloos verliep, hij werd na de oorlog in Nederland veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf, zat er zes van uit en leefde vanaf 1951 als vrij man in zijn geboortestad Düsseldorf. Albert Konrad Gemmeker, de commandant van het doorgangskamp voor joden in Westerbork, had zijn milde straf te danken aan het feit dat hij volhield niet geweten te hebben wat er met de joden in

de kampen zou gebeuren. En ook aan de indruk die hij als kampcommandant maakte: hij sloeg de gevangenen niet, hij schold ze niet uit, hij gedroeg zich correct.

Onderzoeker Ad van Liempt ontdekte dat die correcte indruk betwistbaar is. Hij was koud en meedogenloos, gehoorzaamde zijn superieuren tot in het absurde en had er geen moeite mee zieken en gebrekkigen dagenlang in veewagens naar de kampen te laten vervoeren.

Gemmeker leefde na zijn vrijlating nog 31 jaar, maar uit onderzoek naar zijn levensverhaal blijkt dat die periode niet helemaal ongestoord is verlopen. Vanaf 1959 heeft de Duitse justitie namelijk pogingen ondernomen om het Nederlandse vonnis te corrigeren. Het Bijzonder Gerechtshof in Assen had hem veroordeeld wegens vrijheidsberoving van de geïnterneerde joden, niet wegens medeplichtigheid aan de massamoord waar ze het slachtoffer van waren. Het Duitse openbaar ministerie heeft dat wel geprobeerd, twee keer zelfs. In totaal hebben de vooronderzoeken zeventien jaar geduurd. In 1976 werd Gemmeker definitief buiten vervolging gesteld, omdat volgens de justitiële beschikking niet kon worden bewezen dat hij het lot van zijn slachtoffers gekend had.

Al die tijd bleef Gemmeker dat ontkennen, ook tijdens de twaalf verhoren met de onderzoeksrechter dr Wolfgang Steffen. In zijn onderzoek heeft biograaf Ad van Liempt uitvoerig gesproken met deze magistraat, die destijds werd ingeschakeld om verdachte en getuigen te horen. De zeventien jaar onderzoek naar de vraag wat Gemmeker wel en niet wist heeft een grote hoeveelheid documenten opgeleverd, die in de Duitse archieven tot nu toe als vertrouwelijk golden, maar voor dit onderzoek kreeg Ad van Liempt onbeperkt toegang tot dit materiaal.

2.2 Afgeronde projecten

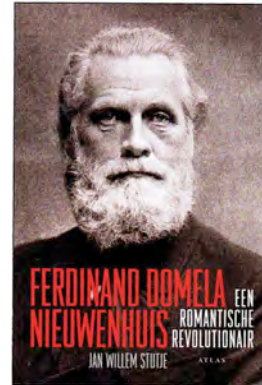

J.C. Bloem

Bart Slijper publiceerde de biografie van Bloem onder de titel *Van alle dingen los. Het leven van J.C. Bloem*, verschenen in mei 2007 bij Uitgeverij De Arbeiderspers. De herdruk verscheen in hetzelfde jaar. Bart Slijper promoveerde op 10 mei 2007.

Ferdinand Domela Nieuwenhuis

Het project over Ferdinand Domela Nieuwenhuis (1846-1919) werd mogelijk gemaakt door een zogenaamde Vidisubsidie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). In mei 2012 is *Ferdinand Domela Nieuwenhuis. Een romantische revolutionair* verschenen bij Uitgeverij Atlas. In 2012 werd deze biografie genomineerd voor de Libris Geschiedenis Prijs en in 2013 voor de Gouden Boekenuil.

Henk Feldmeijer

Johannes Hendrik (Henk) Feldmeijer (1910-1945) was 'Voorman' van de Nederlandse SS. Daarmee was hij Heinrich Himmlers belangrijkste troefkaart in bezet Nederland. Feldmeijer radicaliseerde in hoog tempo. In 1939 richtte hij een nieuwe partijmilitie op naar het voorbeeld van de SS: de Mussert-Garde.

Bas Kromhout promoveerde op dit onderzoek op 6 juni 2012. De handelseditie en inmiddels ook de tweede druk zijn verschenen onder de titel *De Voorman. Henk Feldmeijer en de Nederlandse SS* bij Uitgeverij Contact.

Gerrit Jan van Heuven Goedhart

Na een studie rechten in Leiden werd Van Heuven Goedhart redacteur en vanaf 1930 hoofdredacteur van *De Telegraaf*. In 1933 werd hij hoofdredacteur van het *Utrechtsch Nieuwsblad*. Hij raakte betrokken bij het verzet en vanuit die positie kwam hij in contact met de illegale krant *Het Parool*. Van Heuven Goedhart leidde *Het Parool* vanaf 1942 tot hij medio 1944 naar Londen vluchtte, alwaar hij benoemd werd tot minister van Justitie in het kabinet Gerbrandy.

Na de bevrijding werd hij hoofdredacteur van *Het Parool*, op 1 januari 1951 Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen van de UNHCR. Jeroen Corduwener promoveerde op dit onderzoek op 28 februari 2011. Op dezelfde dag verscheen de handelseditie onder de titel *Riemen om de kim!*

Frederik Christiaan Hendrik Hirschmann

Hirschmann was exemplarisch officier van het KNIL in een drietal decennia rond 1900.

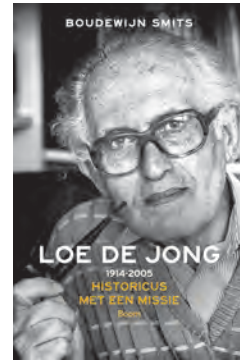
Jan de Lang promoveerde op dit onderzoek op 14 oktober 2010. De handelseditie is verschenen onder de titel *Dienaar van koloniaal Nederland. Biografie van Frederik Christiaan Hendrik Hirschmann (1870-1935)* bij uitgeverij Bert Bakker in april 2011.

Loe de Jong

Elke publieke discussie over de Tweede Wereldoorlog sinds 1945 was op de een of andere manier verbonden met Loe de Jong. Toen het laatste, dertiende deel van de serie (1988) verscheen, had De Jong vrijwel een halve eeuw lang in het brandpunt gestaan van de collectieve verwerking van het oorlogsverleden. Als geschiedschrijver, publieke persoon bekend van krant, radio, film en tv en als directeur van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD) wist hij een stempel te drukken op de collectieve beeldvorming over de Tweede Wereldoorlog.

Deze studie, waarop Smits op 24 april 2014 promoveerde, is van betekenis voor de geschiedenis van de opinievorming en de maatschappelijke werking van de journalistiek in de tweede helft van de twintigste eeuw in Nederland. Deze bij Boom uitgegeven biografie is genomineerd voor de Boerhaave Biografie Prijs 2015 van de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen.

Helene Kröller-Müller

Tussen 1907 en 1938 stelde Helene Kröller-Müller een verzameling moderne beeldende kunst samen die op dat moment in West-Europa haar weerga nauwelijks kende. In eerste instantie verzamelde zij vanuit persoonlijke interesse, welke werd aangewakkerd door de kunstpedagoog H.P. Bremmer. Maar al snel, in 1911, ontstond bij haar het idee om voor de verzameling een museum te laten bouwen.

Eva Rovers promoveerde op dit onderzoek op 15 november 2010. De handelseditie *De eeuwigheid verzameld. Helene Kröller-Müller 1869-1939* is verschenen bij uitgeverij Bert Bakker. In 2012 won Rovers met dit proefschrift de Erik Hazelhoff Roelfzema Biografieprijs en de Jan van Gelderprijs in 2011.

Alice Nahon

Behalve Guido Gezelle verkocht geen enkele Vlaamse dichter meer bundels dan Alice Nahon (1896-1933). Haar poëzie werd ook enthousiast onthaald door de literaire kritiek in Vlaanderen en Nederland. Toch wordt haar werk nu afgedaan als sentimenteel gerijmel of 'Gartenlaube-poëzie'. Manu van der Aa schreef haar biografie. Dit onderzoek resulteerde in een promotie op 27 oktober 2008 en werd uitgegeven onder de titel *'Ik heb de liefde liefgehad'.* *Het leven van Alice Nahon*, uitgeverij Lannoo, Tielt 2008.

Radio Oranje

Toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak werd radio beschouwd als een volwaardig wapen, net zo belangrijk als de landmacht, de luchtmacht of de vloot. Beroemdheden als de schrijver Thomas Mann en de antropoloog Claude Lévi-Strauss leenden hun stem aan de geallieerde zaak. Voor de Nederlandstalige radio vochten de schrijvers A. den Doollaard en Herman de Man en de journalisten Loe de Jong en Henk van den Broek op hun manier voor een geallieerde overwinning. Als regeringsomroep had Radio Oranje een gezag dat andere Nederlandstalige radiostations zoals de Nederlandse afdeling van de BBC of het WRUL-station uit Boston ontbeerden.

Sinke promoveerde op 20 april 2009 op dit onderzoek *Verzet vanuit de verte. De behoedzame koers van Radio Oranje*, de handelseditie verscheen bij uitgeverij Augustus.

Willem Schermerhorn

Op 31-jarige werd Willem Schermerhorn hoogleraar aan de Technische Hogeschool te Delft; als pionier van de luchtkartering zou hij internationale erkenning vinden. Aan het einde van de jaren dertig raakte hij zijdelings bij de politiek betrokken, toen hij voorzitter werd van Eenheid door Democratie. Vanwege dit voorzitterschap werd hij in het gijzelaarskamp in Sint Michielsgestel opgesloten. Hier werd Schermerhorn leider van de gijzelaars; onder hen ontstond het idee dat hij de geschikte figuur zou zijn om als premier inhoud aan de politieke vernieuwing na de bevrijding te geven. *De man die de put in sprong. Willem Schermerhorn 1894-1977* verscheen in 2014 bij uitgeverij Boom.

Jan Wier

De arts Jan Wier staat bekend als eerste serieuze tegenstander van de heksenvervolging. De heksenprocessen achtte hij onrechtmatig omdat ze over nietbestaande misdrijven gingen en omdat verdachten gefolterd werden.

Jan Wier geldt als een grondlegger van de moderne psychiatrie. Vera Hoorens promoveerde op 6 juni 2011. *Een ketterse arts voor de heksen. Jan Wier (1515-1588)* verscheen bij uitgeverij Bert Bakker.

Denken over biografie

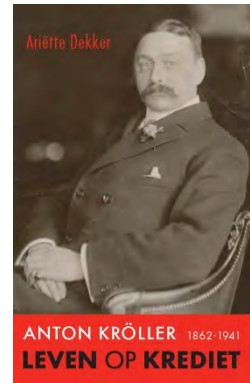
Welke theoretisch-kritische benaderingen hebben in de twintigste eeuw het internationale denken over biografie vormgegeven en wat heeft dat voor gevolgen gehad voor de interpretatie van de biografie als vorm van geschiedschrijving? Deze vraag stond centraal in het promotieonderzoek *Van kroon tot bastaard. Biografie en het individuele perspectief in de geschiedschrijving*.

In de twintigste eeuw is de biografie bij uitstek een in kritisch opzicht veronachtzaamde vorm van historiografisch onderzoek geweest. Tegen de biografie als een methode behorend tot de geschiedschrijving zijn diverse bezwaren aangedragen. Omdat de biografie zich richt op één individu zou er van volwaardige geschiedschrijving geen sprake kunnen zijn. Verder zouden biografen de biografie buiten de geschiedwetenschap hebben geplaatst door al te gretige toepassing van ‘literaire’ verhaaltechnieken en het ontbreken van duidelijke onderzoekcriteria, waardoor biografen geen aansluiting vinden bij nieuwe inzichten in het academisch onderzoek. Deze studie biedt een overzicht van de academische visies op biografie die in de twintigste eeuw ontwikkeld zijn. Binne de Haan promoveerde op dit onderzoek op 28 mei 2015. Zijn proefschrift *Van kroon tot bastaard. Biografie en het individuele perspectief in de geschiedschrijving* (Groningen University Press) is verkrijgbaar via de website van het Biografie Instituut.

Anton Kröller

De naam van Anton Kröller was bij een groot publiek alleen nog bekend vanwege zijn echtgenote Helene Kröller-Müller, die met het geld van haar man een wereldberoemde kunstverzameling opbouwde. Toch was deze Rotterdamse ondernemer in de eerste helft van de twintigste eeuw een van de rijkste, machtigste en meest omstreden mensen van Nederland. Voor de Eerste Wereldoorlog was Kröller een succesvol zakenman, tijdens de oorlog bepaalde hij met een kleine groep zakenlieden voor een groot deel de buitenlandse en economische politiek van Nederland. In deze oorlogsjaren verwierf hij zich de bijnaam 'De ongekroonde koning van Nederland'.

Die reputatie bleef hij in de jaren twintig waarmaken, met het wereldomspannend bedrijf Müller & Co, een groot aantal commissariaten, betrokkenheid bij het ontstaan van Hoogovens en KLM, het kilometers ver strekkend landgoed De Hoge Veluwe en de internationaal opzienbarende kunstcollectie van zijn vrouw.

Op 2 juni 2015 promoveerde Ariëtte Dekker op de biografie *Leven op krediet. Anton Kröller (1862-1941)*. De handelseditie is verschenen bij uitgeverij Prometheus/Bert Bakker.

Franklin Delano Roosevelt

Although many biographies have been written about Franklin Delano Roosevelt (1882-1945), they have largely ignored or dismissed his command of all U.S. Armed Forces throughout the Second World War.

Since the role of Commander in Chief in peace and war is one of the essential tasks of a U.S. President and since that role has been exercised with both success and failure over the past seventy years of

American global hegemony since his death, this dearth is a surprising gap in our biographical understanding and knowledge. Was America's military victory in World War II only attributable to its generals and admirals. Was Churchill really the architect and strategic mastermind behind the Allied winning of the war – as Churchill painted his own performance in his great six-volume memoir, *The Second World War*, which helped win him the Nobel Prize for Literature after the war?

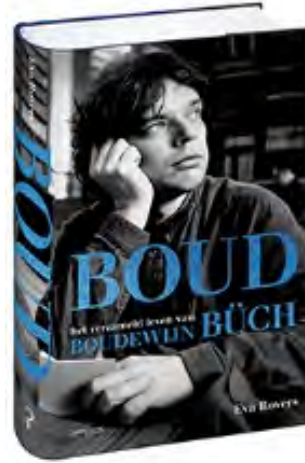
Clearly, the death of Franklin Roosevelt from a cerebral hemorrhage on April 12, 1945, several weeks before the fall of Adolf Hitler, was a calamity for his biography as the dominant military leader of the western Allies, for the President had fully intended to write his war memoirs, and had already begun assembling the materials. He had, after all, rallied his country after defeat at Pearl Harbor on December 7, 1941, and had been the ultimate figure responsible for turning that misfortune into military victory – victory that then permitted the United States to become the world's foremost postwar superpower, for good and ill.

On 28 April 2016, Hamilton defended his thesis *Commander in Chief. FDR's battle with Churchill, 1943*. The trade edition was published by Houghton Mifflin Harcourt.

Boudewijn Büch

Na het overlijden van Boudewijn Büch in 2002 is in talloze boeken, krantenartikelen, opiniestukken en televisieprogramma's geprobeerd het leven van deze markante persoonlijkheid te vangen. Bibliofoon Boudewijn, dichter Boudewijn, verzamelaar Boudewijn, Boudewijn de Wassenaarse jongen, de Goethe-adept, Boudewijn de gevallen communist, de heteroseksuele homo, de vriend van... Verreweg de meeste aandacht ging uit naar Boudewijn Büch de mystificator, de man die aan de werkelijkheid niet genoeg had en daarom nog een parallel universum schiep.

Na zijn dood was er echter nauwelijks aandacht voor de rol die Bûch de voorgaande twee decennia had gespeeld binnen de culturele wereld. Door het literaire establishment werd hij weggezet als straatschoffie dat ook eens een boek had gelezen, maar in retrospectief blijkt hij exemplarisch te zijn voor de veranderende smaakopvatting in de laatste kwart van de twintigste eeuw. Hij was een culturele alleseter, die zijn loopbaan als dichter begon en als televisiepersoonlijkheid eindigde. In de tussenliggende jaren werkte hij met evenveel geestdrift aan columns voor *Playboy* en *Nieuwe Revue* als aan artikelen over Rimbaud voor *NRC Handelsblad*. Hij beschreef de wereldliteratuur in het literaire tijdschrift *Maatstaf* om vervolgens in het VARA-programma *Bûchs boeken* de nieuwste publicaties door de studio te smijten als deze hem niet bevielen. *BOUD* verscheen op 13 november 2016 bij uitgeverij Prometheus.

Piet Mondriaan

Mondrian grew up in a religious family in Amersfoort and Winterswijk; his arch-Calvinist father, a schoolmaster, espoused views that eventually became seminal to America's Religious Right. He moved to Amsterdam to study at the Rijksacademie and, although purportedly a traditional academic painter, showed his independence and intensity from the start. He soon became a pioneering modernist, breaking the boundaries of color and composition. In 1912, he moved to Paris, where he painted his own version of Cubism. During the First World War, back in the Netherlands, he began to paint more abstractly, became friendly with the artists who developed De Stijl, and became a serious ballroom dancer. In 1919, Mondrian returned to Paris, never again to go back to the Netherlands.

Who was this unique individual who seemed to live only to paint and write in order to promulgate pure abstraction as the salvation for humankind? This detailed overview of the years from Mondrian's birth until the artist's return to Paris after the first world war will explore the human relationships, including a broken engagement to marry, and shed new light on his everyday life. It also pays a new level of attention to Mondrian's writing, most especially a play he wrote for three characters, to increase our understanding of the rare homogeneity and cohesiveness of the artist's deliberate solitude, his artwork, and the personal philosophy he developed and then applied to an exceptional extent to every aspect of his existence.

Many books about Piet Mondrian have been published since the artist's death in 1944. Yet there is still a lacuna. Weber's dissertation, thoroughly researched through letters, interviews, and the archives about Mondrian in various countries, deliberately avoids a single doctrine or opinion but, rather, provides copious new insights at the same time that it acknowledges the mysteries Mondrian carefully guarded.

Jelle Zijlstra

Jelle Zijlstra (1918-2001) was tijdens zijn carrière minister van Economische Zaken en Financiën, senator, premier en werd uiteindelijk president van De Nederlandsche Bank. Ondanks het feit dat Zijlstra tussen 1952 en 1967 ruim vijftien jaar actief was in het politieke speelveld, zag de Friese econoom zichzelf nooit als politicus. Voor Zijlstra was de wetenschappelijke wereld van de Vrije Universiteit het 'verloren paradijs' en pas als president van De Nederlandsche Bank was Zijlstra naar eigen zeggen op zijn plek. In zijn autobiografie gaf Zijlstra aan dat de verklaring hiervoor was dat hij *homo economicus* was en geen *homo politicus*.

Toch bleek het afscheid nemen van de politiek makkelijker gezegd dan gedaan, want verschillende pogingen van Zijlstra om afstand te nemen van het Haagse mislukten of waren van korte duur. Schijnbaar tegen wil en dank bleef Zijlstra minister en lijsttrekker en werd hij uiteindelijk zelfs premier.

Zijlstra distantieerde zich als econoom van de Haagse politiek en prefereerde met een zakelijke stijl consensus en de lange termijn boven ‘vrome riedels’ en idealisme. Zowel landelijk als binnen de partijpolitiek stond Zijlstra voor een pragmatische koers, wat hem populariteit maar ook verzet opleverde. Zijlstra nam een prominente plaats in binnen de zich moderniserende ARP en in een veranderend politiek landschap, waar wederopbouw en regeren op brede basis langzaam van het toneel verdwenen.

Dit onderzoek richt zich op het leven en werk van Jelle Zijlstra, waarbij de nadruk zal liggen op de vragen: Welke invloed hadden crisis en oorlogsjaren op de ontwikkeling van Zijlstra als persoon, politicus en econoom? En wat was de rol van Zijlstra binnen de antirevolutionaire en Haagse politiek? Het onderzoek draagt bij aan de politieke geschiedschrijving van het naoorlogse Nederland tussen wederopbouw, maakbaarheid en begrotingspolitiek.

Congresbundels verschenen onder auspiciën van het Biografie Instituut

2.3. Digitaliseringsprojecten

Om sneller en gemakkelijker toegang tot biografisch onderzoeksmateriaal te verkrijgen en nieuwe mogelijkheden tot onderzoek mogelijk te maken, hebben wij biografisch onderzoeksmateriaal gedigitaliseerd beschikbaar gesteld op de website biografieinstituut.ub.rug.nl

Onderdeel hiervan is het project ‘Boekenproductie 1940-1945’. De totale boekenproductie tussen mei 1940 en mei 1945 is in kaart gebracht en

digitaal online doorzoekbaar gemaakt voor onderzoek. Aan de basis ligt *Brinkman's catalogus van boeken en tijdschriften*.

Het familiearchief van de Groningse familie Van Calker-Clemens-Schröner wordt door de Groninger Archieven gedigitaliseerd ten behoeve van het beoogde onderzoeksproject 'Fijnproevers en smaakmakers. Burgerlijke cultuur in Groningen tussen nationalisme en kosmopolitisme (1830-1970)'. Dit rijke archief is toegankelijk via de Groninger Archieven.

Met onze digitale bestanden hebben wij ook een inhoudelijke bijdrage geleverd aan het Biografisch Portaal (www.biografischportaal.nl). Per 20 oktober 2014 heeft Hans Renders de werkzaamheden als voorzitter van Stichting Biografisch Portaal van Hans Blom overgenomen.

Nationaal Pseudoniemen Archief

Afgelopen jaar zijn er correcties, toevoegingen en technische verbeteringen aangebracht aan het Nationale Pseudoniemen Archief, dat door het Biografie Instituut is opgericht in 2010. Het Nationale Pseudoniemen Archief is een online doorzoekbare database van pseudoniemen en bijbehorende burgernaam, waarbij gezocht kan worden op pseudoniem, burgernaam of beide.

Toevoegingen of correcties kunnen gebruikers doorgeven per mail, waarna het na controle wordt doorgevoerd in de database. Het pseudoniemenarchief is te vinden op www.biografieinstituut.nl/npa.

2.4. Conference *Different Lives*

Review by Jack Farrell in The Biographer's Craft, 6 November 2018

Did liberal scholarship, degrading the principle of truth with postmodern theory, pave the way for Donald Trump's duplicity? Biographer Nigel Hamilton, a former BIO president, proposed as much in a biting address that launched "Different Lives," a three-day conference on biography at the University of Groningen in The Netherlands, in late September. "The White House was won . . . by a real

estate developer committed to a platform of misogyny, hatred of immigrants, opposition to federal government, and greed-obsessed fantasy as preferable to reality,” said Hamilton. “Americans . . . are now living with the worrying outcome of that election—especially its implications for the concept of truth.”

Trump’s “Orwellian suppression of truthfulness” has roots in postwar postmodern and deconstructionist theories, Hamilton contended. Laudably, he said, biographers have resisted the call. Organized by Hans Renders’s team at the Biography Institute in Groningen, with support from BIO and the Biography Society in France, the conference lured biographers from four continents and 18 countries. The keynote address was given by British biographer Richard Holmes, winner of the 2018 BIO Award. The Dutch Biography Prize was given to Onno Blom, for his book on artist and writer Jan Wolkers. And the conference attendees were treated, midway through the program, to author Nick Weber’s stately, successful defense of his Ph.D. thesis on the painter Piet Mondrian. BIO member Carl Rollyson spoke on the art of presidential biography. Writers from Iran, Russia, and Vietnam reminded attendees to not take for granted the immeasurable value of artistic freedom. Lindie Koorts of South Africa and Spain’s Maria Jesus Gonzalez gave instructive talks on how contemporary political issues affect the choices and interpretations made by biographers in their two countries.

The conference was well attended

Hamilton addressed issues of truthfulness and politics as well. We are “now confronting the effects of American cultural decay” symbolized by “a reckless administration of willful know-nothings,” he said, in a talk titled “Truth, Lies, and Fake Truth: The Future of Biography.”

Drawing from his own writings and experience, and quoting from critic Michiko Kakutani’s book, *The Death of Truth: Notes on Falsehood in the Age of Trump*, Hamilton traced a line from the more extreme forms of

poststructuralism, deconstruction, and postmodernism—that paint history, political verities, and at times science as social constructions—to today’s “fake news” climate. With a few exceptions, biographers have resisted, Hamilton said. In the discipline, “truth has remained a red line,” he contended, a reason that readers have turned to biography in its recent golden age, for its reliance on “verifiable facts.” Biographers “hewed to what was biography’s lifeblood: non-fiction,” he said, and “were pressed to work harder than ever in their search of the truth about real individuals. Where footnotes and endnotes had once been considered *de trop* in biography, they now became mandatory.” Biographers, resisting the lure of postmodern theory, are now “willing to work harder to find and authenticate sources, do new interviews, challenge and update earlier accounts—to do, in short, the intense forensic research . . . footnoted and endnoted, that had once been the prerogative of the academic historian.” The Caro Fellowship, first awarded in 2018, is given in honor of Robert and Ina Caro, whose work demonstrates the crucial importance of depicting

Nigel Hamilton and Hans Renders presented the first copy of their book *ABC of Modern Biography* to Richard Holmes

a sense of place in delineating character.

Joanny Moulin, the president of the Biography Society and a member of BIO’s Advisory Council, replied in part to Hamilton in his own talk on biography. “My take on biography is theoretical, because I am French,” he said wryly. Biographers may resist the extreme interpretations—and extreme criticism—of postmodern theory, Moulin said, but it is foolish to say that social constructs and other forces don’t guide the lives and choices of individuals. Biographers cannot close their eyes to the implications and

insights of modern theory, Moulin contended. The notion that we can “go back to the good old days—this is nonsense,” he said. Lectures about the culture of biography in Canada, the Netherlands, Italy, and Indonesia

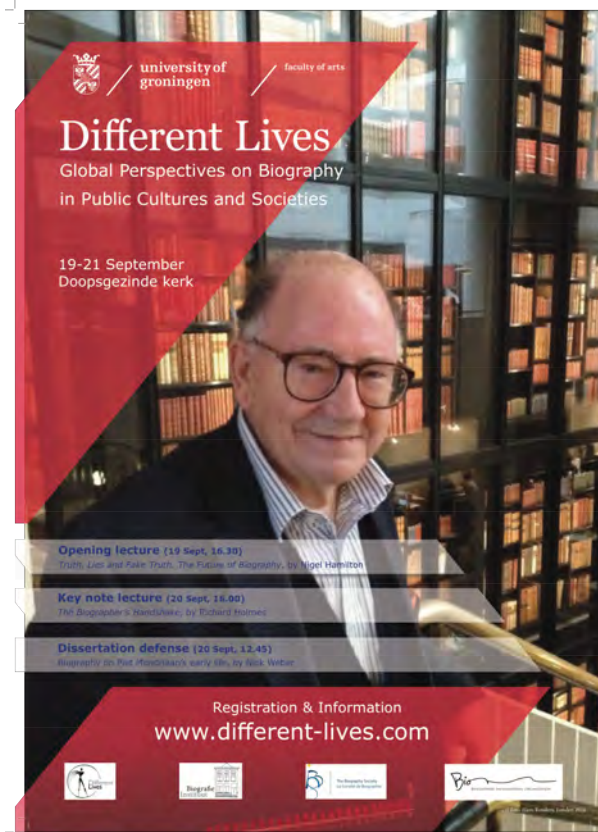
were alternated by roundtables. During these discussions, there was a lively debate on

propositions about censorship, the reception of biography, and the relationship between biography and history. Finally, David Veltman made some remarks about the political impact of artists’ biographies in Belgium. This well-attended conference was prepared to the very detail by Hans Renders (another member of BIO’s Advisory Council), Madelon Nanninga-Franssen, and David Veltman. During the farewell dinner, they were frequently called upon to organize such an event again.

John Farrell is the author of biographies of Tip O’Neill, Clarence Darrow, and Richard Nixon.

Biographer Onno Blom interviewed by David Veltman and Madelon Nanninga

2.4 Publicaties

Wetenschappelijke publicaties

- Renders, Hans & Sjoerd van Faassen, 'Agnita Feis: dichter en beeldend kunstenaar zonder oeuvre. Pacifisme voor alles', in: *Zacht Lawijd* 16(2017)4 [=2018] p. 66-92.
- Renders, Hans i.s.m. David Veltman, 'Outsiders' Perspectives in Dutch Biography: The Year in the Netherlands', in: *Biography* 40(2017 = [2018])4, Fall, p. 633-640.
- Renders, Hans i.s.m. Sjoerd van Faassen, 'Biographies multiplicatrices. L'événement de la première Guerre Mondiale dans la vie des artistes modernistes', in: *Études Biographiques. La Biographie au Carrefour des humanités*, Joanny Moulin, Yannick Gouchan et Phuong Ngoc Nguyen (ed.), Honoré Champion, Paris 2018, p. 41-57.

- Renders, Hans, i.s.m. Sjoerd van Faassen, 'I.K. Bonset en Theo van Doesburg in België. Hun contact met het tijdschrift en uitgeverij Lumière van Roger Avermaete', in: *Eigenbouwer. Tijdschrift voor de goede smaak* 5(2018)9, p. 43-65.
- Renders, Hans, i.s.m. Sjoerd van Faassen, 'Theo van Doesburg and Wyndham Lewis: An Aborted Attempt at Collaboration', in: *The Journal of Wyndham Lewis Studies* (2017)8 [2018], p. 30-56, ISSN 2052-5168.
- Veltman, David i.s.m. Hans Renders, 'Outsiders' Perspectives in Dutch Biography: The Year in the Netherlands', in: *Biography* 40(2017 = [2018])4, Fall, p. 633-640.
- Veltman, David, '“Moet toch je eigen profijt betrachten, kerel!”: Invloeden van het naoorlogse activisme op Felix de Boeck', *Zacht Lawijld* 17(2018)2, p. 23-45.

Vakpublicaties

- Paaschen, Jacqueline van, en Els Kerremans, *De Ramp/The Flood*, d'jonge Hond, Den Haag 2018.
- Paaschen, Jacqueline van, bijdrage tijdschrift 'Aan Zee' met een vijftal artikelen: 'Domburg brengt lef in werk Jacoba van Heemskerck – Unieke kunstwerken met krachtige lijnen en briljante kleuren', 'Zee et schepen – Bild no.33 1915', 'Grillig gevormde eikenbomen – Compositie XIII – no.13 1916', 'Marie Tak van Poortvliet – Geen kunstenaar, wel een sleutelfiguur', 'Jacoba's buffetkast en Bijenkasten'.
- Paaschen, Jacqueline van, in het kader van dertig jaar *Museumtijdschrift*: Redactie en ontwerp wandeling: 'In de voetsporen van Jacoba van Heemkerck – Domburg, bos-en duinwandeling 6,5 kilometer'. *Museumtijdschrift* nr. 8, nov/dec 2018, p.52-53.
- Renders, Hans, recensie Madelon de Keizer, *Als een meeuw op de golven: Albert Verwey en zijn tijd*, in: *Het Parool* 6-1-2018.
- Renders, Hans, recensie Gabriele D'Annunzio, *De schoonheid van de nacht*, in: *Het Parool* 20-1-2018.
- Renders, Hans, recensie Albert Speer, *Speer in Spandau*, in: *Het Parool* 2-2-2018.

- Renders, Hans, recensie Wim Hazeu, *Lucebert*, in: *Het Parool* 10-2-2018.
- Renders, Hans, recensie Angela Dekker en Jessica Voeten, *Moed en overmoed. Leven en tijd van Mata-Hari*, in: *Het Parool* 24-2-2018.
- Renders, Hans, recensie Aukje Holtrop, *Henriëtte van Eyk. Vrouw tussen vier mannen*, in: *Het Parool* 10-3-2018.
- Renders, Hans, recensie Jan Libbenga, *Paupers en Boeven, 200 jaar strafkolonie Veenhuizen*, in: *Het Parool* 31-3-2018.
- Renders, Hans, recensie Erik Larson, *Tiergartenstrasse*, in: *Het Parool* 14-4-2018.
- Renders, Hans, recensie Remieg Aerts, *Thorbecke wil het. Biografie van een staatsman*, in: *Het Parool* 28-4-2018.
- Renders, Hans, recensie Anne-Marie Mreijen, *De Rode Jonger. De eeuw van Marinus van der Goes van Naters*, in: *Het Parool* 19-5-2018.
- Renders, Hans, recensie Igor Cornelisse, *Tussen Lenin en Lucebert. Mathilde Visser, kunstcritica (1900-1985)*, in: *Het Parool* 2-6-2018.
- Renders, Hans, i.s.m. Eric Palmen, 'Een biograaf mag niets achterhouden' [Carl Rollyson], in: *Elseviers Weekblad* 16-6-2018.
- Renders, Hans, recensie Lucien Custers, *Alleen in wervelende wind. Het leven van Johan Andreas dèr Mouw*, in: *Het Parool* 16-6-2018.
- Renders, Hans, recensie Ronald de Graaf, *De Prins. Willem van Oranje, 1533-1984*, in: *Het Parool* 30-6-2018.
- Renders, Hans, recensie Beryl Markham, *Westwaarts met de nacht. Grensoverschrijdende memoires*, in: *Het Parool* 14-7-2018.
- Renders, Hans, recensie Alex Rutten, *De publieke man. Dr. P.H. Ritter Jr. als cultuurbemiddelaar in het interbellum*, in: *Het Parool* 28-7-2018.
- Renders, Hans, recensie Paul Kempers, *Het gaat om heel eenvoudige dingen. Jean Leering en de kunst*, in: *Het Parool* 11-8-2018.
- Renders, Hans, recensie Hugo Arlman, *De eeuw van J.L. Heldring (1917-2013). Een biografie*, in: *Het Parool* 25-8-2018.
- Renders, Hans, 'Ethiek en biografie. Heb mededogen, maar begin geen liefdesrelatie met je onderwerp', *Biografiespecial, Vrij Nederland* 79(2018)9, september, p. 96-99.
- Renders, Hans, i.s.m. David Veltman, 'De Nederlandse biografie van nu. Schrijf als een vlinder, niet als een bever', *Biografiespecial, Vrij Nederland* 79(2018)9, september, p. 100-103.
- Renders, Hans, recensie Mirjam van Hengel, *Een knipperend ogenblik. Portret van Remco Campert*, in: *Het Parool* 8-9-2018.

- Renders, Hans, recensie Jaap Goedegebuure, *Kellendonk – Een biografie*, in: *Het Parool* 22-9-2018.
- Renders, Hans, i.s.m. Nigel Hamilton, *The ABC of Modern Biography*, Amsterdam University Press, Amsterdam 2018, 250 blz.
- Renders, Hans, i.s.m. Nigel Hamilton, *Het ABC van de Biografie*, Amsterdam University Press, Amsterdam 2018, 251 blz.
- Renders, Hans, recensie Annemiek Recourt, *Moralist van de ontrouw – Jan Greshoff (1888-1971)*, in: *Het Parool* 6-10-2018.
- Renders, Hans, recensie Cyrille Offermans, *Een iets beschuttere plek misschien*, *Journal* 2017, in: *Het Parool* 20-10-2018.
- Renders, Hans, recensie Michele K. Troy, *Strange Bird. The Albatross Press and the Third Reich*, in: *Quarendo. A quarterly journal from the Low Countries devoted to manuscripts and printed books* 48(2018) oktober, p. 268-270.
- Renders, Hans, recensie Jessica van Geel, *I love you Rietveld*, in: *Het Parool* 3-11-2018.
- Renders, Hans, recensie Deborah Cadbury, *Koningin Victoria als huwelijksmakelaar*, in: *Het Parool* 17-11-2018.
- Renders, Hans, recensie Sue Prideaux, *Ik ben dynamiet. Het leven van Nietzsche*, in: *Het Parool* 1-12-2018.
- Renders, Hans, recensie Theo Gerritse, *Rauter – Himmlers vuist in Nederland*, in: *Het Parool* 15-1-2018.
- Renders, Hans, recensie Roelof van Gelder, *John Gabriel Stedman. Dichter in de jungle*, in: *Het Parool* 29-12-2018.
- Veltman, David, i.s.m. Hans Renders, 'De Nederlandse biografie van nu. Schrijf als een vlinder, niet als een bever', *Biografiespecial, Vrij Nederland* 79(2018)9, september, p. 100-103.

Academische activiteiten

- Hietland, Chris, 27 juni, studiedag Biografie Instituut, Rijksuniversiteit Groningen, bespreking teksten en werkplannen met collega-biografen.
- Hietland, Chris, 10 december, Symposium Politieke Biografie, Amsterdam, Onderzoeksschool Politieke Geschiedenis, KNAW en Radboud Universiteit: 'André van der Louw. Persoonlijke netwerken en informele macht'.
- Ott, Antoon, 29 augustus, 22nd Biennial Conference of the European Association for Chinese Studies, Glasgow, Scotland,

deelnemer aan het panel “Collections of Chinese object in the Netherlands: insights into a shared cultural history”, met de lezing ‘Frisian collectors of Chinese ceramics in the early 20th century Netherlands’.

- Paaschen, Jacqueline van, 14 april 2018, lezing ‘De bloeiende appelboom in Mondriaans werk’ in de Johanneskerk in Princenhage in het kader van de opening van het Princenhaags Museum.
- Paaschen, Jacqueline van, 18 april 2018, lezing ‘De Ramp, documentaire fotografie’ voor de Heemkundige Kring Walcheren in de Zeeuwse Bibliotheek in Middelburg.
- Paaschen, Jacqueline van, 30 april 2018, rondleiding ‘door de ogen van Mondriaan, Marie Tak van Poortvliet, Jan Toorop en Ferdinand Hart Nibbrig’ in Vrouwenpolder, Oostkapelle, Domburg, Westkapelle en Zoutelande, voor medewerkers Haags Gemeentemuseum.
- Paaschen, Jacqueline van, 7 juni 2018, medewerking inrichting bestuurskamer van de Zeeuwse Bibliotheek met 12 portretten van Zeeuwse vrouwen van betekenis, waaronder Marie Tak van Poortvliet en Jacoba van Heemskerck, door Els Kloek.
- Paaschen, Jacqueline van, medewerking aan de tentoonstelling ‘Aan Zee’ in het Gemeentemuseum Den Haag van 14 juli tot en met 18 november 2018.
- Paaschen, Jacqueline van, 11 november 2018, lezing ‘Mondriaan en Steiner’ in Museum Villa Mondriaan Winterswijk in het kader van de tentoonstelling ‘Mondriaan: Het spirituele pad’.

David Veltman geeft toelichting bij het materiaal dat hij toonde tijdens zijn lezing in de serie *Schatten uit de Universiteitsbibliotheek*, 29 november 2018

- Renders, Hans, 21 december 2017, keynote and workshop 'The Fiction of Facts', Maison de la Recherche, Université Aix-Marseille. Invited by The Biography Society.
- Renders, Hans, 27 januari, Lecture Lutherse Kerk Amsterdam. 'Is er verschil tussen een publieks- en een wetenschappelijke biografie'.
- Renders, Hans, Peerreview *European Life Writing Magazine*.
- Renders, Hans, Peerreview bookproposal Routledge.
- Renders, Hans, Peerreview manuscript Palgrave Press (2x)
- Renders, Hans, Member of the 2018 selection committee for new Senior Member of the Institut Universitaire de France (IUF).
- Renders, Hans, Member of the board De Nederlandse Biografie Prijs.
- Renders, Hans, 1 februari – 30 juni Supervising Stagiaire (Tutorial) Lodewijk Verduin. Student Nederlandse Taal- en Letterkunde Universiteit van Amsterdam.
- Renders, Hans, March 22-23, Meetings IUF Jury senior members.
- Renders, Hans, Universiteit Leiden Judging thesis Gerard Acda, *Leven en Werken van Gustaaf Frederik Tydeman (1858-1939), zeeofficier en hydrograaf*.

- Renders, Hans, June 14, UVA, Judging dissertation mw. Helena Anna Walraven, *proefschrift Niemand krijgt het lot van een ander. Sigrid Undset (1882-1949)*.
- Renders, Hans, 8-10 Juni Nanterre, conference speech *Revolutionary Lives*.
- Renders, Hans, 26 juni Universiteit Groningen, opposition and judging dissertation Jelle Krol, *Combative Minority Literature Writers in the Aftermath of the Great War: Douwe Kalma, Saunders Lewis, Hugh MacDiarmid and Roparz Hemon*.
- Renders, Hans, 19-21 september (co-organizer) Congres *Different Lives*, Groningen University.
- Renders, Hans, 21 september dissertation *Mondrian*, by Nicolas Fox Weber, supervisor.
- Renders, Hans, Judging NWO Veni-applies.
- Renders, Hans, 29 november dissertation *Jelle Zijlstra*, by Jonne Harmsma, supervisor.
- Renders, Hans, November Peerreview for Biography Studies (Routledge).
- Renders, Hans, Peerreview manuscript for Palgrave MacMillan.
- Renders, Hans, Every fortnight a review on the latest biography for *Het Parool*.
- Renders, Hans, Every third Sunday of the month 'Leven in Letters', Biography on the radio in Met het Oog op Morgen.

- Veltman, David, 8 juni, lezing in panel *Revolutionary Lives*, Conferentie van de Société des Anglicistes de l'Enseignement Supérieur (SAES), Université Nanterre.
- Veltman, David, 19-21 september (co-organizer) Congres *Different Lives*, Groningen University.
- Veltman, David, 21 september, lezing 'La Pauvre Belgique: The Biographical Tradition in Belgium' in panel congres *Different Lives*.
- Veltman, David, i.s.m. Madelon Nanninga, 21 september, public interview with Onno Blom, winner Dutch biography prize.
- Veltman, David, 29 november, lezing 'Mag ik u eens verwachten? Contacten tussen Groningers en de Vlaamse schilder Felix de Boeck', lezingenserie Schatten uit de Universiteitsbibliotheek Groningen.
- Veltman, David, 12 december, lezing 'Vertrekken van het nulpunt. De Groninger kunstkring De Ploeg en de Vlaamse schilder Felix de Boeck', Groninger Archieven.

Uit de biografie van Jelle Zijlstra blijkt dat hij zorgvuldig een beeld van zichzelf creëerde als de professor die tegen zijn zin in minister was geworden. In een tijd waarin het vertrouwen in de politiek afnam, was dit de garantie voor zijn succes

Jonne Harmsma: Jelle zal wel zien.
 Een eigenzinnig leven tussen portiek en
 economie. Prometheus, 596 blz. € 39,95
 ●●●●○

Slechts uit plichtsbesef de politiek in

Het is bijna niet meer voor te stellen: een minister-president die in een ouderjaarsconferentie zonder enig voorbehoud op het schild wordt gehesen. Het overkwam Jelle Zilstra in 1966, toen Wim Kan zijn televisieoptreden op ouderjaarsavond afsloot met de tekst: "Waar we been gaan, Jelle zal wel zien", op de klanken van *Yellow Submarine*, de Beatles-hit van dat jaar. De biografie van Jelle Zilstra's schijft Jelle en wel zien goede uit tot een carnavalskraker: "Wie konden ons niet op straat vertonen of iemand begon dat rotlied te zingen", herinneren Zilstra's kinderen zich.

beruinen Zijlstra's kinderen zich?
 a. Zo Willem Drees de geschiedenis in rean als de meet tot de verbodende sprekende schaatsman, Zijlstra was egypterfeld de machtiage. Hij was nog geen week 34jaar oud toen hij benoemd werd tot minister van Economische Zaken in het tweede kabinet. Drees en zo, dat tot 1978 bleef. Daarna werd hij minister van Financiën onder Beel en De Quay tot 1963. In 1966 was hij koninkrijk-president wend en daarna president van de Nederlandse Staat (1970 tot 1976).

Wijf was als die in 1968 werd geboren als de zoon van een geëerdde aardappelhandelaar uit het Friese Ooststelling, die in de Midde van de IBS in Haaltingen ging en in 1997 besloot om in Rotterdam economie te gaan studeren aan de Rotterdamse Handelshoogeschool?

Die trouwe met een meigle uit Seixterum, Hainje Bloema, dochter van een generaal in de hof van koning Willem I, was een van de bruiden. Het was een van de laatste koninklijke bruiloften in het koninkrijk der Nederlanden. Hij zou de verkiezing zijn uitmaken voor hij naar Rotterdam verhuisde. Zo is de bruid, hij aan zijn vriendin in Toorn de laatste zijn. Hij was een van de laatste koninklijke bruiloften in het koninkrijk der Nederlanden. Hij was een van de laatste koninklijke bruiloften in het koninkrijk der Nederlanden.

De Zijlstra's waren echte assim-
lanten. En toch zouden zij ook bui-
te:staanders blijven. Maar van die
nood zou Jelle een deugd maken.
Zijlstra promoveerde in 1948 aan

Ons premier **Jelle Zuilstra** luistert naar premier Lubbers, aan wie hij het eerste exemplaar van zijn memoires heeft overhandigd. Naast hem zit prins Bernhard.

de Handelshogeschool en zou nog datzelfde jaar benoemd worden tot hoogleraar Economie aan de pas opgerichte Economische Faculteit van de VU. Ook aan dat gereformeerde bolwerk bleef hij een buitenstaander, deze keer niet omdat hij uit Frisland kwam, maar omdat hij van de Rotterdamse Handelshogeschool afkomstig was en die afkomst mocht zo veelzamen. De afstandelijkheid bleef bij hem tot de Anti-Revolutionaire Partij, waar hij aan vnaankelijk weinig zelf was.

Zijlstra deed veel moeite om zijn leerstoel - die hij maar vier jaar bekleedde als minister te behouden

Zijn leven lang zou Zijlstra volhouden dat zijn hart bij de economische wetenschap lag, er dat hij slechts uit plichtsheffend en na lang aarzelen de politiek in was getrokken. Dat bleek van de professor die contrarector minister werd - en later president van TNI - maakte dat hij zich buiten en boven de politiek kon stellen in een tijd dat die politiek bij het brede publiek steeds minder vertrouwd kon raken. Toen Koninkrijk werd in 1963 de Tweede Kamers. In 1966 deden de puyvans van dat spraken Nieuw Links werd opgericht al onverdeeld met de technische kansen van de PvdA, 1966 wilde het hele partijstelsel laten "ontploffen". Terwijl het vertrouwen in de politiek tot diepteputen daalde, werd de apollonische hooploosheid razend cool.

Dat beeld creëerde Jelle Zijlstra
zelf en hij hield het zo goed als in

stand, vanaf het moment dat hij 'zich weer liet halen' precies te worden van de gereformeerde studentenvereniging SSR in Rotterdam tot zijn benoeming als minister-president. Het is veruzigend wakkend te lezen hoeven! mocht hij deed om zijn leerschool - die hij eigenlijk maar vier jaar behaalde, van 1948 tot 1952 - als minister te behouden en zo 'professor Jij Stru' te blijven. Aan die professionele status droeg hij dat hij de meest ingewikkelde seriële-sociaal-wetenschappelijke vragen opschreef niet voor arbeiders, maar dan toch voor 'kivara huyden' in heldere termen kon verklaren. En ook zijn collega-ministers moesten toegeven dat zij ook van hem leerden.

Als minister van Economische Zaken was Zijlstra niet alleen verantwoordelijk voor de geleide loonpolitiek, maar ook voor de sociale woningbouw. Was Hij aanvankelijk de econoom die naar Drees neigde, hij zou steeds meer de monetair man worden die naar de VVD boog, in al die jaren hield hij heel pragmatisch de koers gericht op het midden. Hoe hij dat deed wordt door Joanne Harmsma op subtieme wijze beschreven. Ook de negatieve kant van Zijlstra's karakter komen aan bod: zijn dwangland en zijn groter-zelfzucht. Wie daaraan meer wil lezen verwijst hij naar de sterk autobiografische roman *Deen van de droefte*, die hij onder het pseudoniem van de heer de Vries

Deze biografie van de invloedrijkste politicus van Herrijzend Nederland is behalve een levensbeschrijving ook een meeslepende documentaire van het sociaaleconomisch en monetair beleid in de jaren vijftig, zestig en zeventig. Een prestatie van formaat.

"A Christmas Carol is een van Dickens' grootste triomfen ooit. Het aantal vertalingen kon al snel wedijveren met die van de Bijbel en heden ten dage, bijna tweehonderd jaar later, is het net zo springlevend als in 1842." - Dick Matena

DENAARD GERONDEN, 80 PAGINA'S, ISBN 920 VA 328 4029 5, € 19,95

Onderwijs en samenwerkingsverbanden

3.1 Onderwijs

Behalve promovendi worden door het Biografie Instituut ook studenten begeleid, die binnen het onderzoeksdomein een afstudeerscriptie schrijven of een onderzoekscollege volgen. De leerstoelgroep Geschiedenis en Theorie van de Biografie verzorgt collegereeksen, voor Bachelor- en Masterstudenten. In het vorige studiejaar is de collegereeks 'History and Biography' ontwikkeld en gegeven, bedoeld voor Masterstudenten van de Faculteit der Letteren.

3.2 Biografisch Portaal

Het Biografie Instituut werkt samen met enkele andere instellingen met als trekker het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis aan een 'Biografisch Portaal' van Nederland. Dit portaal (www.biografischportaal.nl) is bedoeld om wetenschappelijk onderzoek te bevorderen door onder meer biografische naslagwerken en bestanden digitaal op internet beschikbaar te maken met biografische informatie over de bewoners van Nederland, van de vroegste tijden tot nu.

